

แบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านควนหรีน อ.สะบ้าย้อย

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

ด้วยมีราษฎร อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา นำโดยนายรีเป็ง มุนิมะ กำนันตำบลเปียน พร้อมผู้ใหญ่บ้านอีก ๗ หมู่บ้านได้ทำหนังสือถึงคณะทำงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถขอให้ให้ความกราบบังคมทูลขอพระราชทานความช่วยเหลือให้จัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น ในพื้นที่ตำบลเปียน อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้ราษฎรไทยพุทธและมุสลิม มีอาชีพ มีงานทำอยู่ใกล้พื้นที่อยู่อาศัยในหมู่บ้าน ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันการเดินทางไปประกอบอาชีพนอกหมู่บ้านไม่ปลอดภัย เพราะถูกลอบประทุษร้ายจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ราษฎรในตำบลเปียน และตำบลบ้านโหนด อำเภอสะบ้าย้อยจึงพร้อมใจกันยกพื้นที่สาธารณะประโยชน์ของตำบลเปียน จำนวน ๒๐๐ ไร่ และที่ดินร้างอีก ๑๐๐ ไร่ สำหรับจัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่าง

พลเอก ณ พล บุญทับ และ พลเอกธีระพงษ์ศรีวัฒนกุลคณะทำงานโครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้เดินทางไปพบราษฎรพร้อมทั้งได้ทำการตรวจพื้นที่สาธารณะประโยชน์ดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๑ ในขั้นต้นพบว่าพื้นที่ดินมีความเหมาะสมที่จะสนับสนุนให้จัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างได้มีลำห้วยซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติมีน้ำไหลตลอดปีสามารถทำฝายกั้นน้ำเพื่อนำน้ำมาใช้อุปโภค - บริโภค และทำการเกษตรได้

การจัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างครั้งนี้สามารถช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อความไม่สงบจำนวน ๑,๕๔๔ ครัวเรือนจำนวนประชากรประมาณ ๓,๐๐๐ คน ซึ่งมีทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ได้ร่วมคิดร่วมทำงาน ร่วมแก้ไขปัญหา และได้รับผลประโยชน์ร่วมกันโดยเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ เนื้อที่ ๒๐๐ ไร่ และในปี ๒๕๕๔ ขยายพื้นที่เป็น ๕๐๐ ไร่

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา ได้เข้าร่วมดำเนินการใน ๑ กิจกรรม ด้านส่งเสริมเทคโนโลยีการผลิตเห็ดเศรษฐกิจ ไปยังแปลงขยายผลในพื้นที่ใกล้เคียงกับฟาร์มตัวอย่าง จำนวน ๑๐ แปลง

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๑. เป็นแหล่งเรียนรู้งานด้านการเกษตร
๒. ส่งเสริมให้ราษฎรมีอาชีพ มีงานทำอยู่ในพื้นที่ปลอดภัย ใกล้ที่พักอาศัย
๓. เพื่อจัดสร้างแหล่งอาหารของชุมชน สำหรับผลิตอาหารปลอดภัยให้ประชาชนได้บริโภค
๔. เป็นแหล่งจ้างงานให้แก่เกษตรกรในพื้นที่

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อผลิตพืชอาหารจากเห็ด และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สามารถเลี้ยงตนเองได้ และขยายผลความสำเร็จไปสู่เกษตรกร และให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เรียนรู้การทำเกษตรผสมผสาน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

แปลงขยายผล ด้านเทคโนโลยีการผลิตเห็ดเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการบ้านควนหรีน อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน ๑๐ ราย

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา

๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน : กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณที่ได้รับ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ปี ๒๕๖๗ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๓๑,๕๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี (มีการนำเทคโนโลยีใดของกรมวิชาการเกษตรไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่/จำนวนคนเข้ามาศึกษาดูงานภายในโครงการ/การเป็นวิทยากร/การผลิตสื่อ โสตทัศนูปกรณ์/การจัดนิทรรศการ)

๗.๑.๑ แปลงเรียนรู้ในพื้นที่โครงการฯ

๗.๑.๒ แปลงเกษตรกรขยายผล

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	พิกัด (x,y)
๑	นางสาว รอปิยะ ลาเต๊ะเจะ	๔๕/๑ ม.๑ ต.เปียน อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา	๖.๖๒๓๓๗ , ๑๐๐.๙๙๑๒๓๗
๒.	นางสาว มารีแย นอด้ง	๕๐/๗ ม.๑ ต.เปียน อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา	๖.๖๒๘๓๗ , ๑๐๐.๙๙๗๔๘๑๓
๓	นาย กริธา สาเมะ	๕๒/๗ ม.๑ ต.เปียน อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา	๖.๖๒๙๔๗๔๔ , ๑๐๐.๙๙๗.
๔	นางสาว มารีแย นอด้ง	๕๐/๗ ม.๑ ต.เปียน อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา	๖.๖๒๘๓๗ , ๑๐๐.๙๙๗๔๘๑๓
๕	นางสาว ศศิณา ยูดา	๗ ม.๘ ต.เปียน อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา	๖.๖๑๙๕๒๓๖ , ๑๐๑.๐๐๐๙๖๙
๖	นางสาว มูนี มะงีแบก	๕๔ ม.๑ ต.เปียน อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา	๖.๖๓๑๕๑๔๑ , ๑๐๑.๐๐๓๘๔๑๒
๗	นาย กริยา อีสอปุเต๊ะ	๕๙ ม.๑ ต.เปียน อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา	๖.๖๒๙๗๔๔ , ๑๐๐.๙๙๗๗๒๙๓
๘	นาย ธนาวุฒิ ตามัน	๕๓ ม.๑ ต.เปียน อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา	๖.๖๓๐๙๔๔ , ๑๐๐.๙๙๘๗๘๖๑
๙	นางสาวนางแมะ สุเลาะ	๙ ม.๕ ต.เปียน อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา	๖.๖๓๐๙๔๔ , ๑๐๐.๙๙๘๗๘๖๑
๑๐	นาง แชนะ มาวลา	๑๑ ม.๑ ต.เปียน อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา	๖.๖๓๑๗๓๕๙ , ๑๐๑.๐๐๑๒๐๖๙

๗.๒ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

ดำเนินการทำแปลงขยายผลให้เกษตรกร จำนวน ๑๐ ราย ซึ่งผ่านการฝึกอบรมและสาธิตเทคโนโลยีการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ โดยมี ขั้นตอนและวิธีการเพาะ

วัสดุอุปกรณ์

๑. อาหารเพาะ
๒. เชื้อเห็ด
๓. ถุงพลาสติกทนความร้อนขนาด ๗*๑๒ นิ้ว , ๙*๑๓ นิ้ว
๔. คอถุง และฝาครอบถุงพลาสติกขนาด ๑ - ๑.๕ นิ้ว
๕. สำลี ยางยืด
๖. ถังนึ่งก้อนเชื้อแบบธรรมดา หรือแบบหม้อนึ่งความดัน
๗. โรงเรือนเปิดดอก

สถานที่เพาะ

ควรเป็นพื้นที่สะอาด สามารถรักษาความชื้น และมีถ่ายเทอากาศได้สะดวก ไม่ร้อน อุณหภูมิภายในควรอยู่ระหว่าง ๒๕-๓๐ องศาเซลเซียส มีความสัมพันธ์จำนวนก้อนเชื้อ ไม่แน่นเกินไป ภายในโรงเพาะควรมีแสงสว่างรำไร

วิธีการเพาะ

ขั้นตอนและวิธีการเพาะ

๑. บรรจุขี้เลื่อยผสมอาหารเพาะลงถุงพลาสติกทนความร้อน กดให้แน่นและตึง สูงประมาณ ๒/๓ ของความสูงถุง
๒. รวบปากถุง ไล่อากาศออก สวมคอพลาสติก พับถุงลงมารัดยางให้แน่น อุดด้วยสำลีห่มทับด้วยกระดาษ หรือสวมฝาครอบพลาสติก
๓. นำไปนึ่งฆ่าเชื้ออุณหภูมิ ๙๐-๑๐๐ องศาเซลเซียส ระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ชั่วโมง พักไว้ให้เย็น
๔. นำถุงอาหารเพาะออกจากหม้อนึ่ง ใส่เชื้อที่เลี้ยงในเมล็ดข้าวฟ่าง ประมาณ ๑๕ เมล็ด เปิดและปิดจุกสำลีโดยเร็ว ขั้นตอนนี้ควรทำในสถานที่มืดชิด ไม่มีลมพัดผ่าน
๕. นำถุงที่ใส่เชื้อแล้วไปวางเพื่อบ่มเส้นใย อุณหภูมิควรอยู่ระหว่าง ๒๕-๓๐ องศาเซลเซียส ไม่จำเป็นต้องมีแสง ไม่ต้องให้น้ำ จนเมื่อเส้นใยเจริญเต็มถุง สีขาวจะเปลี่ยนเป็นสีนวล ลักษณะเป็นวุ้นบาง ๆ เมื่อเจริญเป็นดอกเห็ดจึงนำไปเปิดถุงเพื่อให้ดอกดอกต่อไป

สูตรอาหารเพาะเห็ด

ขี้เลื่อยไม้ยางพารา	๑๐๐	กก.	รำละเอียด	๕	กก.
ปูนขาว	๑	กก.	ยิปซัม	๐.๕	กก.
ดีเกลือ	๐.๒	กก.	ความชื้น	๖๐ - ๗๐ % (ดูตามสภาพของขี้เลื่อย)	

การดูแลรักษา

เห็ดนางฟ้า ใช้เวลาเจริญเติบโตในระยะเส้นใยประมาณ ๑.๕-๒ เดือน หลังจากนั้นให้ถอดสำลีและคอขวดมัดปากถุงไว้และกรีดข้างถุงเป็นระยะเพื่อเปิดดอก การให้ความชื้น สามารถให้น้ำที่ก้อนเชื้อและดอกเห็ดได้ แต่ควรเป็นการให้น้ำแบบละอองเพื่อป้องกันดอกเห็ดเสียหาย โรงเรือนระยะนี้ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก

การเก็บผลผลิต

ควรเก็บดอกเห็ดเมื่อดอกบานเต็มที่ สีของดอกเป็นสีชมพูปนสีม่วง หรือสีน้ำตาลแดงขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ แสง และความชื้นภายในโรงเรือนเปิดดอก ควรเก็บดอกในกลุ่มเดียวให้หมด เพื่อป้องกันการสะสมของโรคและแมลงที่จะเข้าทำลายก้อนเห็ด

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จ ๕ ด้าน	ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
๘. ด้านการส่งเสริมอาชีพ	๑. ผลจากการที่นำเทคโนโลยีการเพาะเห็ดเป๋าฮื้อ ๔ ของกรมวิชาการเกษตร ขยายผลให้แก่เกษตรกรจำนวน ๑๐ ราย โดยเกษตรกรในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงแปรรูปผลฟาร์มตัวอย่างบ้านควนหรีน อ. สะบ้าย้อย อยู่ในวัยสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งมีอายุเฉลี่ย ๖๐ - ๘๕ ปี ทำให้เกษตรกร สามารถลดรายจ่าย สร้างรายได้เสริม มีอาชีพที่มั่นคงในพื้นที่

๙. ปัญหา / อุปสรรค

เกษตรกรในพื้นที่บริเวณใกล้เคียง โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านควนหรีน ตำบลเปียน อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตร อาชีพหลักคือรับจ้างเพื่อเลี้ยงครอบครัว รายได้เฉลี่ย ๓,๐๐๐-๖,๕๐๐ บาท /เดือน และแรงงานในครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและเด็กเล็กอายุเฉลี่ย ๔-๑๐ ปี จึงทำให้การเพาะปลูกพืชผักยังทำได้ยากและอาหารที่บริโภคส่วนใหญ่จะขาดตามหลักโภชนาการ ดังนั้นการนำเทคโนโลยีการผลิตเห็ดเศรษฐกิจ นอกจากจะเพิ่มรายได้แล้วเกษตรกรยังสามารถนำมาบริโภคภายในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายได้อีกทางหนึ่ง

หมายเหตุ : ภาพถ่ายประกอบรายงานขอให้ ใส่วัน/เดือน/ปี ที่ถ่ายภาพ

